

e-Biuletyn
PNPP w Szczytnie
Nr 2/2018

Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej Oleckiej

Publikacja współfinansowana ze środków Powiatu Szczytnieńskiego

Spis treści:

I. Czy brak organów uprawnionych do reprezentowania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uniemożliwia dochodzenie roszczeń od tej spółki przed sądem?	3
II. Potrącenie – co to takiego?	4
III. Rozwód osób posiadających obywatelstwo polskie, ale mieszkających za granicą	5

Biuletyn został opracowany przez:
r. pr. Olgę Łachacz

Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej
ul. Wojska Polskiego 13
19- 400 OLECKO
tel. 87 520 21 59

e-mail: biuro@fundacja.olecko.pl
strona www: www.fundacja.olecko.pl

I. Czy brak organów uprawnionych do reprezentowania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uniemożliwia dochodzenie roszczeń od tej spółki przed sądem?

Kontrahentem osoby prowadzącej działalność gospodarczą jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, która nie uiściła zapłaty za wystawione faktury. Przed sąd gospodarczy wniesiono pozew o zapłatę, jednak spółka poinformowała sąd, że nie posiada organów uprawnionych do jej reprezentacji, czyli zarządu, gdyż został on odwołany uchwałą Walnego Zebrania Wspólników i nie wybrano na nowego. Czy w tej sytuacji postępowanie będzie się toczyło?

Wyżej opisana sytuacja jest dość częsta w stosunkach gospodarczych i niestety nie jest korzystna dla kontrahentów spółek, które, gdy popadną w zwłokę z płatnościami lub stają się niewypłacane, uciekają się do różnych sposobów, by opóźnić lub utrudnić swoim partnerom biznesowym dochodzenie roszczeń przed sądem. Brak organów po stronie spółki powoduje, że traci ona zdolność sądową i w tej sytuacji postępowanie przed sądem powinno być zawieszane z urzędu. Zgodnie z art. 174 par 1 pkt 2 kodeksu postępowania cywilnego należy z urzędu zawiesić postępowanie, jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, chyba że ustanowiono kuratora na podstawie art. 69 par 1 kodeksu postępowania cywilnego lub art. 42 par. 1 kodeksu cywilnego. Na podstawie art. 69 par 1 kpc możliwe jest ustanowienie kuratora dla spółki, ale tylko uprawnionego do reprezentowania spółki na potrzeby konkretnego procesu i czynności, które należy podjąć bezzwłocznie. Przykładem takich czynności może być zabezpieczenie majątku pozwanej spółki lub zabezpieczenie dowodów. Zgodnie z przepisem art. 42 § 1 k.c., jeżeli osoba prawna nie może prowadzić swoich spraw z braku powołanych do tego organów, sąd ustanawia dla niej kuratora. Różnica między oboma rozwiązaniami polega na tym, że w pierwszym przypadku kuratora ustanawia sąd prowadzący postępowanie, a w drugim sąd rejestrowy spółki. Do niedawna kurator działający na podstawie art. 42 kc miał tylko doprowadzić do powołania nowych organów lub rozpocząć proces likwidacji spółki. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 42 § 2 KC do czasu powołania albo uzupełnienia składu organu (zarządu) albo ustanowienia likwidatora, kurator reprezentuje osobę prawną oraz prowadzi jej sprawy w granicach określonych w zaświadczeniu sądu. Oznacza to, że – w zakresie określonym

przez sąd – kurator może być umocowany do działania za Spółkę, i w konsekwencji może m.in. reprezentować spółkę przez składanie i odbieranie w jej imieniu oświadczeń woli, również w zakresie tzw. sfery reprezentacji, a więc przed sądem w toku postępowania. Daje to wierzycielom możliwość podejmowania w stosunku do spółki różnych działań, w szczególności działań o charakterze procesowym, gdyż możliwe będzie podjęcie zawieszonoego przez Sąd postępowania i procedowanie w celu uzyskania przez podmioty występujące z roszczeniami zasądzenia na ich rzecz dochodzonych kwot. Zgodnie bowiem z art. 180 § 1 pkt 31 podjęcie postępowania zawieszonoego jest możliwe tylko w przypadku ustalenia, że kurator jest umocowany do podejmowania czynności za stronę.

Podstawy prawne:

Art. 174 par. 1 pkt 2 kodeksu postępowania cywilnego

Art. 42 kodeksu cywilnego

II. Potrącenie – co to takiego?

Jestem dłużna mojemu byłemu mężowi 4 tysiące złotych, jednak on także ma dług u mnie w wysokości 50.000 złotych z tytułu spłaty po podziale majątku. Nie możemy dojść do porozumienia w sprawie wzajemnych spłat i były mąż chce wszcząć wobec mnie postępowanie egzekucyjne. Co mogę zrobić by do tego nie dopuścić?

W takiej sytuacji możliwe jest zastosowanie instytucji potrącenia uregulowanej w art. 498 i 499 kodeksu cywilnego. Wymaga to jednak spełnienia kilku warunków. W myśl przepisów kodeksu cywilnego potrącenie następuje przez złożenie oświadczenia woli drugiej stronie, a oświadczenie to ma moc wsteczną do chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej i w konsekwencji niezasadne jest egzekwowanie w toku postępowania egzekucyjnego wierzytelności przysługującej byłemu mężowi od byłej żony. Potrącenie jest bowiem w świetle doktryny i judykatury zaliczane do zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania, a przez to może być skutecznym zarzutem w toku postępowania o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, którego podstawą był tytuł egzekucyjny. W oświadczeniu o potrąceniu należy dokładnie wskazać o jakie wierzytelności chodzi i przytoczyć skąd one wynikają (np. z wyroku sądu). Trzeba też podać dokładne kwoty.

Najlepiej takie oświadczenie wysłać do adresata listem poleconym i zachować dowód potwierdzenie odbioru.

Podstawy prawne:

Art. 498 kodeksu cywilnego

Art. 499 kodeksu cywilnego

III. Rozwód osób posiadających obywatelstwo polskie, ale mieszkających za granicą

Mieszkamy od 10 lat w Niemczech, jesteśmy obywatelami polskimi, nie mamy dzieci i chcielibyśmy się rozwieść w Polsce. Przed który sąd można wnieść powództwo?

Z uwagi na fakt, że małżonkowie zamieszkują nastale w Niemczech i nie mają miejsca zamieszkania w Polsce, nie jest możliwe ustalenie sądu okręgowego właściwego miejscowo, przed który należy wytoczyć powództwo. Na zasadzie art. 41 kodeksu postępowania cywilnego powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sąd, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. W niniejszej sprawie żadne z małżonków nie ma ani miejsca zamieszkania, ani zwykłego pobytu w ostatnim miejscu zamieszkania w Polsce. Zdanie drugie tego przepisu też nie jest w tej sprawie pomocne, gdyż żadne z małżonków nie mieszka już w Polsce. Z uwagi na polskie obywatelstwo i niższe niż w Niemczech koszty rozwiązania małżeństwa przez rozwód, strony chciałyby przeprowadzić to postępowanie w Polsce. Z pomocą przychodzi wtedy Sąd Najwyższy, który może oznaczyć sąd właściwy i czyni to na wniosek zainteresowanej strony. Podstawą prawną skierowania do SN takiego wniosku jest art. 45 kodeksu postępowania cywilnego. Wniosek powinien być odpowiednio uzasadniony i przesłany do SN w dwóch egzemplarzach. We wniosku możliwe jest wskazanie sądu, przed którym sprawa miałaby się toczyć, ale nie zawsze SN to uwzględni. Postanowienie w tej sprawie zapada na posiedzeniu niejawnym i jest przesyłane wnioskodawcy. Na jego podstawie kieruje się pozew o rozwód do oznaczonego przez SN sądu okręgowego.

Podstawa prawna:

Art. 45 kodeksu postępowania cywilnego